Poštnina plačana v gotovini

gorenjski GLAS

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJA KRANJ

Leto III. Št. 23 | Kranj, 8. junij 1950 | Cena din 2·—

Ne odlašajmo s košnjo

Nad 16.000 ha travnikov v kranjskem okraju moramo v teh dneh pokositi. To je ena izmed najvažnejših nalog, ki trenutno stoje pred nami, da jo izvršimo v najkrajšem času. Že pred 10 dnevi je bilo v dnevnem časopisju pojasnjeno, kako koristna je pravočasna košnja. Vendar so le redki kmetje in socialistični obrati upoštevali ta navodila. Večina jih še vedno računa, da vrže pozna košnja več sena, ne zaveda pa se, da je tak račun napačen. S pozno košnjo dobimo le več neprebavljive celuloze, zato pa dosti manj prebavljivih hranilnih snovi.

Na prepozno pokošenem travniku bo tudi pridelek otave slabši. To je drugi razlog, ki kliče k zgodnji košnji.

Nič manj važno ni, da si s pravočasno, zgodnjo košnjo pridobimo čas, da se pripravimo na žetev. Dvoje obsežnih del — košnje in žetve — ne bi zmogli zaradi delovne sile opravljati hkrati. S pozno košnjo bi kosili in želi samo prazno slamo. Delovna sila je torej tretji razlog, ki nujno zahteva zgodnjo košnjo.

Brez dvoma je možno z organizirano medsebojno pomočjo obvladati košnjo ob pravem času. V interesu kmetov, kmečkih zadrug, krajevnih ljudskih odborov in množičnih organizacij je, da ne odlašamo več z organiziranjem medsebojne pomoči. Treba je izkoristiti sleherni dan, ki je primeren za košnjo. Ta organizirana medsebojna pomoč naj se v glavnem odraža pri ogroženih površinah, da ne bi ostale nepokošene. Ogrožene površine za košnjo niso samo tiste, ki nimajo lastnika (nerazdeljen agrarni sklad, sporna zemljišča nekaterih odbivše agrarne skupnosti), temveč vse tiste, na katerih je trava v cvetju, pa je sam lastnik zasebnik ali socialistično gospodarstvo ne zmore samo pokositi. Teh površin je še mnogo! Poglejmo kje so, organizirajmo na njih košnjo takoj, da ne bo prepozno!

O žetvi in mlačvi oljne repice

Naši zadružniki in privatni kmetje imajo letos na svojih njivah precej oljne repice, saj je bilo posejano okrog 150 hektarjev. Kmetje so predpis setve oljne repice sprejeli večinoma z razumevanjem, saj so vsi, ki jim je kaj do izboljšanja preskrbe delovnega ljudstva v celoti posejali po planu določene površine, jih pravilno gnojili in negovali, zato so posevki lepi in obetajo bogato žetev. Sedaj je potrebno še, da se spravilu, to je žetvi in mlačvi posveti vsa skrb, da se ne bo pridelek vsled nepazljivosti uničeval. Kolikega pomena je oljna repica za preskrbo z maščobami se najbolj jasno vidi iž tega, da nam bo njen pridelek semena, če bo v redu in pravočasno pospravljen dal samo v našem okraju okrog 50.000 l olja. Za to količino maščobe bi morali zrediti preko 1000 prašičev.

Ker je v našem okraju precej kmetov, ki imajo letos prvič opravka z oljno repico, dajemo za posamezna dela sledeča navodila: žetev se mora vršiti pravočasno, na kar je treba posebno paziti. Če žanjemo prezgodaj so semena drobna, lahka in repica vsebuje zelo malo olja. Prepozna žetev pa je zopet škodljiva, ker se repično seme zelo rado otresa. Žanjemo jo tedaj, ko se zelena barva repice izpremeni v temno rumenkasto, seme v strokih pa postaja črno. Če bi sedaj z žetvijo še odlašali, bi pričeli stroki pokazati, seme bi izpadlo in s tem bi izgubili velik del pridelka. V času suše se zgodi njivi, kjer zemlja ni povsod enako debela to, da na plitvi zemlji repica prej dozori, kot pa v globoki. V tem slučaju moramo repico na plitvi zemlji kjer je dozorela takoj požeti, ostalo pa kak dan pozneje, ko dozori.

Žetev se mora vršiti v zgodnjih jutranjih urah ali pa pozno proti večeru in to zelo oprezno, da seme ne izpada. Najboljše je, da se žanje s srpom ali koso, dočim se žetev s strojem ne priporoča, ker bi se izgubilo preveč semen. Požeto repico se navadno poveže v snope zaradi lažjega dela pri nakladanju in razkladanju ter mlačvi.

Pred kratkim je bil v dnevnem časopisju članek, ki navaja da se snopi požete repice zložijo v kupe na njivi. Ker pa so pri nas v poletju pogoste nevihte obstoja nevarnost, da bi močna ploha uničila dober del dragocenega pridelka, zato bomo repico pospravljali tako, kot so jo dosedaj kmetje v našem okraju, ki so zjutraj požeto takoj spravili domov, jo zložili na pod, da se je osušila in ko je dozorela, jo po enem tednu omlatili bodisi z ročno ali z navadno mlatilnico, ki jo je treba prilagoditi tako, kot za mlačev prosa. Ker potek spravila oljne repice mora biti enak spravilu prosa. Tako se tudi seme repice po mlačvi razgrne na dere, kjer se na samem posuši in jo je treba zlasti prve dni večkrat premešati. Potrebno je opozoriti še na to, da se mora na voz pogrniti plahte, da se seme pri nakladanju in razkladanju ne raztresa.

Kmetje, ki so že med rastjo skrbno negovali svoj posevek oljne repice in bodo pazili še pri spravljanju pridelka bodo s tem izpolnili svojo dolžnost do skupnosti, obenem pa bodo imeli tudi sami koristi, ker bodo ob oddaji semena pri svoji kmetijski zadrugi prejeli za družino dovolj olja.

Inž. P. I.

Protestno zborovanje sindikalnih podružnic

Kranj, 6. junija

Danes je bilo v zgornji dvorani Sindikalnega doma protestno zborovanje vseh sindikalnih podružnic MLO-ja. Na zborovanju je govoril član Mestnega komiteja KPS tovariš Praprotnik Nace, ki je v svojem govoru ožigosal in obsodil barbarsko ravnanje čehoslovaških oblasti, ki jih v onemoglem besu izvajajo napram našim državljanom, živečih v Čehoslovaški. Ob zaključku govora je tov. Praprotnik poudaril, da enotnost naših delovnih ljudi, ki kljub vsem izpadom informbirojevskih držav grade socializem, ne bodo taka dejanja odvrnila s pravilne poti naše Partije — dosledne braniteljice čistosti marksizma-leninizma.

mestnega ljudskega odbora proti zločinom v ČSR

Na koncu protestnega zborovanja je bila poslana zunanjemu ministru tov. Edvardu Kardelju resolucija, v kateri protestirajo člani sindikalnih podružnic MLO-ja Kranj proti takšnemu postopanju čehoslovaških oblasti in zahtevajo, da se preneha s takšnimi zločini nad našimi državljani. Nato pa so se udeleženci protestnega zborovanja udeležili udarniškega dela na izkopu vodovodnega kanala za Mestno ekonomijo in s tem dali ponovni dokaz, kako naši delovni ljudje odgovarjajo na takšna dejanja.

TEDEN MATERE IN OTROKA

Svečana otvoritev

Kranj, 4. junija

„Žive naj naše matere v borbi za socializem"! se je glasila parola naših najboljših mater, pionirjev in aktivistk AFŽ, ki so se zbrale v nedeljo dne 4. junija v okusno opremljeni dvorani sinkalnega doma k otvoritvi slavnosti Tedna matere in otroka. Svečanost je potekala zelo prisrčno. Že ob sprejemu so članice AFŽ vsakega prišleca obdarile z rožnim šopkom. Predsednica Okraj. odbora AFŽ tov. Peklenikova je v uvodu pozdravile žene, ki so bile v času okupacije hrabre borke, v pomoč partizanskim odredom in ki danes bijejo boj proti vsemu krivičnemu svetu za jutrašnji svetlejši dan. Žene se prav tako kot možje bore za izvršitev gospodarskih načrtov in so dragoceni del naše delovne armade. Žene se zavedajo nujnosti današnjega družbenega dogajanja, zato gredo čvrsto po poti Partije in maršala tov. Tita.

Za tem so prikorakali v dvorano in pozdravili žene in matere pionirji osnovne šole. Z lepim nagovorom se je obrnil načelnik pionirjev k materam in jim zagotovil ljubezen in pridnost za njihovo delo in skrb.

Član OK KPS tov. Pirc je v krajšem referatu obrazložil vlogo žena in mater v naši državi. Matere nimajo v naši državi samo dolžnosti temveč tudi pravice. Samo, da se jih morajo posluževati še v večji meri. Prav tako pa morajo prihajati tudi pobude za naše delo od spodaj navzgor. Matere dajejo dragocene prispevke k vzgajanju novega človeka naše ponosne domovine. Dokazali bomo vsem, ki nam hočejo škodovati, bodisi na vzhodu ali zahodu, da naš socializem ni samo gmotno boljše oskrbljen, temveč tudi visoko kulturnejše vzgojen človek. Žene-borke v času vojne, delavke pri graditvi socializma, bodo svoje sodelovanje poudarile še z večjo skrbjo za pravilno vzgojo.

Temu so sledil pozdravi. Žene iz krajevnega obmejnega odbora Jezersko, so prinesle pozdrave koroških žena in izročile lep šopek kot nagrado za odbor AFŽ, ki se je najbolje izkazal v pripravah na TMO. Dobila ga je organizacija AFŽ iz Poljan, članica tamkajšnjega odbora pa je povedala o njihovem delu v pripravah za TMO. V imenu okrajnega sveta za varstvo mater in otrok je pozdravila matere in pionirje tov. Hilda Rakovčeva, v imenu IO OLO in IO OF Bavdek Dušan, za mestni komitet KPS Praprotnik Nace, OSS Dodič Viktor, Okr. odbora ZB tov. Bilban Jože, okrajni komitet LMS Markič Marjan. Temu so sledile obdaritve. Vsi pionirji so bili obdarjeni s knjigami, matere pa tudi s praktičnimi darili. Najmlajšim pa je bil razdeljen še kup igrač.

Po tej prisrčni slovesnosti je bilo skupno kosilo, popoldne pa so si ogledali še igro „Mucin dom", ki jo je pripravil MKUD I. gimnazije v Kranju „Stane Žagar".

Pionirji so praznovali svoj dan

Že začetkom maja so se začele v našem okraju priprave in tekmovanja pionirjev za čim boljšo izvedbo pionirskega dne. Predvsem so se za ta dan pripravljali razni krožki: pevski, dramatski, folklora itd., vsak odred je hotel biti med prvimi in pokazati kaj se je naučil. Na predvečer 4. junija so mladinci in pionirji iz **Tržiča** vžgali kresove na bližnjih hribih. Veselo je bilo. Člani Zveze borcev so jim ob teh tabornih ognjih pripovedovali zgodbe o življenju partizanov. Naslednjega dne je v sprevodu sodelovalo 1.300 pionirjev, ki so prišli iz vseh odredov. Zastopani so bili planinci, smučarji, bolničarji, fizkulturniki, krožki MT, prirodoslovni krožek, drsalci in kolesarji. Popoldne so bili pionirji pogoščeni, a najboljši odredi nagrajeni s knjižnimi nagradami, šolskimi zvezki, pionirskimi rutami, bobni in drugim.

V Kranju se je prireditev pričela ob prvi popoldanski uri. Pred osnovno šolo so se zbrali pionirji iz Stražišča, Kranja, Primskovega, Voklega, Nakla, Predoselj in Šečurja. V sprevodu skozi mesto je bilo nad 2500 pionirjev. Odmevali so zvoki harmonike in veselo petje pionirjev. Na Planini je bil pripravljen oder na prostem za nastope pionirskih odredov in vse igrališče je bilo ozvočeno. Ob gozdičku so bili postavljeni paviljoni, kjer so članice AFŽ delile dorote razposajenim pionirjem. Dobili so češnje, medenjake, čaj, kruh itd. Na drugi strani so člani ZB pripravili strelišče za tri zračne puške. Seveda je bil tu največji živžav. Na pripravljenem odru, igrališču, povsod so pionirji pokazali kaj so se naučili v raznih krožkih. Tudi igra „Med dvema ognjema" ni izostala. Višek veselja pa je bil, ko se je pričelo pionirsko kolo, ki je s petjem napolnilo vse igrišče. Temu je sledila obdaritev najboljših pionirskih odredov.

Pionirski dan je zajel tudi najbolj oddaljene, pionirske odrede, ki so ga praznovali v **Davči, Martinj vrhu, Lučinah, Savodnju** in drugod. Te kraje so obiskale kulturne ekipe sindikalnih podružnic, obdarile pionirje, predvajale filme in podobno. **V Poljanah, Gorenji vasi in Trebiji** so pionirji izvedli svoje prireditve že dopoldne. Lepo je bilo tudi v **Žireh**, kjer so prišli tudi pionirji iz Račeva in Brekovcev. Pri programu je nastopil pionirski harmonikaški zbor z gimnazije. Pionirji iz **Cerkelj,** Šenturške gore in Velesovega pa so imeli svojo glavno prireditev že v soboto popoldne. Nastopili so fizkulturniki, pionirski pevski zbori, recitatorji, v nedeljo pa so uprizorili lepo igrico. V **Podbrezjah** sta imela skupno prireditev domači odred in pionirji iz Dupelj. Na programu je bilo petje in fizkulturni nastop s štafeto. Nato so bili vsi pogoščeni. Na **Jezerskem** so pionirji skupno z mladinci odšli na Mlinarjevo sedlo, kjer so imeli svojo prireditev. Igrali so odbojko in druge igrice, nakar je sledila obdaritev. Lep program so imeli tudi pionirji v **Železnikih** in drugod; povsod so se dobro pripravili tako, da je bil pionirski dan res prikaz dela pionirske organizacije. Le v Škofji Loki je pionirski dan izostal zaradi nepredvidenih ovir in se bo vršil na zaključni dan Tedna matere in otroka.

Okrajni pionirski štab je nagradil 33 pionirskih odredov in jim razdelil 200 raznih knjig, večje število igric, fizkulturnih oprem, bobnov, otroških jopic itd. 40 najboljših pionirjev pa je povabil v Kranj, kjer so bili skupno z najboljšimi članicami AFŽ na proslavi otvoritve Tedna matere in otroka nagrajeni in pogoščeni.

Vsa pohvala za uspešno izvedbo pionirskega dne gre tovarišem učiteljem, ki so s svojo požrtvovalnostjo pokazali, da pravilno razumejo pomen pionirske organizacije. Ne smemo se pa zadovoljiti s temi uspehi, ampak v bodoče še bolje pristopiti k delu, da bodo naši najmlajši občutili vso skrb, ki jo ima zanje ljudska oblast.

1219 m³ LESA SO NAM PRIPRAVILI FRONTOVCI BRIGADE „BRATA PAVLOS" NA KOŠIRJEVEM

Pretekli mesec je bilo na Koširjevem nad Poljanami kar živahno. Okrog 40 frontovcev iz Poljanske doline, ki so se odzvali pozivu v gozdne brigade je delalo tam. Težke naloge so si zadali in ni jih bilo lahko izpolniti. Vendar so uspeli. V 22 dneh so posekali skupno 1219.03 m³ lesa in napravili pri tem 4.945 delovnih ur.

Brigada je bila razdeljena na 4 desetine. Vsaka desetina je štela povprečno 7—11 mož. Med desetinami je bila ves čas napeta borba za prehodno zastavico. Ta je ves čas prehajala iz ene desetine v drugo, dokler jo končno ni osvojila II. desetina.

Ob zaključku, ki je bil 3. t. m. je bilo nekaj najboljših frontovcev nagrajenih s knjigami in pohvaljenih od okr. odbora OF Kranj, vsem pa je bilo izrečeno priznanje za njihovo marljivo delo in razumevanje, ki so ga pokazali za plan poseka lesa v naših gozdovih.

Žene kranjskih delovnih kolektivov izpolnjujejo obveze za Teden matere in otroka

Naše žene pridno izpolnjujejo dolžnosti, ki so si jih zadale v pripravah na Teden matere in otroka.

Na okrajnem sindikalnem svetu se redno vsak teden sestaja komisija, ki zasleduje dela in popravljanje ugotovljenih napak po sindikalnih podružnicah. V zvezi s tem so naše žene stopile v stik z referenti za delo večjih sindikalnih podružnic kot Tiskanine, Iskre, Projekta, Inteksa, IBI-ja, Pletenine itd. Tu so ugotovile marsikaj nepravilnega, kot n. pr. nerednosti pri plačevanju dopustov, nepravilen odnos do žen-delavk v bolniškem stanju, slabo razporejena delovna mesta itd. Ogledale so si tudi internate v tovarni Iskri, Savi, internat mlekarske šole v Čirčah in Tiskanine. Tu so morale grajati predvsem nered v internatu Tiskanine, kjer učenci živijo v zelo zanemarjenih prostorih in so izredno slabo oskrbovani. Ob navzočnosti direktorja tovarne so žene zahtevale, da uprava poskrbi za primerno oskrbo teh učencev. Po zadnjih poročilih so ti že dobili nove obleke in tudi prostori, v katerih bivajo so urejeni.

Koncem preteklega meseca je 12 žena iz sindikalnih podružnic Inteksa, Pletenine, IBI-ja in Save šivalo perilo v dijaškem internatu v Kranju. S tem so mnogo pomagale tamkajšnjim nameščencem, ki take pomoči zelo potrebujejo.

Žene iz tovarne Inteksa so 28. preteklega meseca gostovale v Zalilogu, kjer so imele kulturni program in so obdarile pionirje. Prebivalstvo je bilo njihovega obiska tako veselo, da jim je pozneje kot darilo poslalo lepe šopke šmarnic.

V Hotavljah pa so isti dan gostovali zdravstveni delavci, ki so poleg tega, da so prebivalcem brezplačno popravljali zobe tudi obdarili otroke.

Žene Tiskanine so bile preteklo nedeljo v Podlonku, kjer so imele pred nabito polno dvorano predavanje o pomenu Tedna matere in otroka, ob koncu pa so pogostile pionirje s pecivom.

Take prireditve so bile tudi v Martinj vrhu, Savodnju in na Jamniku. Povsod so bili otroci obdarjeni z blagom, igračkami in slaščicami.

Vsi ti uspehi, ki so jih dosegle žene, nam pričajo o veliki požrtvovalnosti in zavednosti žena kranjskih delovnih kolektivov, ki s svojim delom iz dneva v dan dokazujjo, da verujejo v srečno bodočnost naše mladine.

Nov način odkupa masti in mesa

Pred dnevi je izšla odločba vlade LRS in navodila k zvezni uredbi za novo obremenitev in oddajo masti in živine. Z odločbo so okraji v Sloveniji razdeljeni v rajone, za katere so določene posebne norme za odkup masti in mesa.

Okrajni ljudski odbor v Kranju je izvršil rajonizacijo KLO upoštevajoč prilike in lego posameznih KLO-jev in sicer za **oddajo masti:**

I. rajon: KLO:

Brniki, Bitnje, Cerklje del. (60%), Duplje, Kokrica, Kovor del. (20%), Kranj, Križe del. (20%), Mavčiče, Naklo, Orehek, Podbrezje del. (20%), Preddvor del. (50%), Predoslje, Reteče, Smlednik, Sora, Šenčur, Škofja Loka del. (30%), Trboje, Trstenik del. (50%), Trata-kolodvor, Velesovo, Visoko, Voglje, Zapoge, Žabnica del (30%).

II. rajon: KLO:

Besnica del. (40%), Bukovica del. (50%), Cerklje del. (40%), Češnjica del. (30%), Goriče, Gorenja vas del. (80%), Hotavlje del. (60%), Javorje del. (80%), Kovor del. (80%), Križe del. (60%), Podbrezje del. (80%), Poljane del. (80%), Preddvor del. (30%), Selca del. (50%), Škofja Loka del. (50%), Trstenik del (50%), Trebija del. (30%), Tržič, Zg. Luša del. (40%), Zminec del. (60%), Žiri del. (70%), Žabnica del. (70%).

III. rajon: KLO:

Besnica del. (60%), Bukovica del. (50%), Češnjica del. (70%), Davča, Gorenja vas del. (20%), Hotavlje del. (40%), Javorje del. (20%), Kokra, Križe del. (20%), Leše, Lučine, Leskovca, Poljane del. (20%), Predvor del. (20%), Sovodenj, Selca del. (50%), Sorica, Sv. Katarina, Sv. Ana, Škofja Loka del. (20%), Trebija del. (70%), Zg. Luša del. (60%), Zminec del. (40%), Žiri del. (30%), Zalilog, Železniki, Jezersko.

Za meso — živino:

I. rajon: KLO:

Brniki, Bitnje, Cerklje del. (80%), Duplje, Kokrica, Kranj, Mavčiče, Naklo, Orehek, Podbrezje, Preddvor del. (50%), Predoslje, Reteče, Smlednik, Sora, Šenčur, Škofja Loka del. (10%), Trboje, Trata-kolodvor, Velesovo, Visoko, Voglje, Zapoge, Žabnica del. (30%).

II. rajon: KLO:

Besnica, Bukovica, Cerklje del. (20%), Češnjica, Davča, Goriče, Gorenja vas, Hotavlje, Jezersko, Javorje, Kokra, Preddvor del. (50%), Sovodenj, Selca, Sorica, Sv. Katarina, Sv. Ana, Škofja Loka del. (90%), Trstenik del. (50%), Trebija, Tržič, Zg. Luše, Zminec, Žiri, Zalilog, Železniki, Žabnica del. (70%).

Prav tako, kakor je Okrajni ljudski odbor izvršil rajonizacijo, morajo pristopiti k rajonizaciji vasi, kakor posameznih gospodarstev krajevni ljudski odbori ter o okviru gornjih rajonov razporediti tako, da bo obremenitev pravočasno izvršena in res pravilna. Treba je pritegniti k sodelovanju množične organizacije, na zboru volivcev pa s pomočjo vseh volivcev prerešetati obremenitev.

Ob širokem sodelovanju množičnih organizacij in vseh kmetov, ki so svoje obveze pripravljeni v redu izvrševati, bo plan brez dvoma zmogljiv za sleherno gospodarstvo, na drugi strani pa bo zagotovljena preskrba naših delovnih ljudi.

Še vedno niso pregledana vsa krompirišča

Naš prvi letošnji pregled krompirišč je dokazal zelo malomaren odnos posameznih vodij akcije za zatiranje koloradskega hrošča. Prav tako pa tudi brezbrižnost KLO-jev in njihovih predsednikov. Tako je izmed 30 KLO-jev pri prvem pregledu poslalo poročilo le 13, za vse ostale, pa nam ni jasno ali se je pregled izvršil ali ne. Posebno malomaren odnos so pokazali v Cerkljah, kjer so za organizacijo odgovarjali tovariši Martinjak, Koritnik in Grkman, niso pa izvedli nikakega pregleda. Ob podobnih primerih opozarjamo, da se vse gospodarske akcije vzamejo bolj resno in ne delajo tako kot je napravil vaški vodja antidosiforne akcije tov. Zupanc Anton iz Vogelj, ki pregleda krompirišč sploh ni organiziral in je izjavil, da ne bo dajal nobenih poročil, da za njega pregled krompirišč ni važen.

Drugi pregled je bil precej boljše organiziran in udeležba bolj množična. Kljub temu pa so bile še pomanjkljivosti. Tako n. pr. v KOL-ju Brniki, kjer je poverjenik za kmetijstvo Jenko Janez izostal od akcije za sekanje drv z izgovorom, da bo organiziral pregled krompirišč, kar pa se ni zgodilo, samo toliko, da je izostal od enega in od drugega.

Opozarjamo na ponovno nedeljsko akcijo 11. t. m. ko bo zopet množičen pregled krompirjevih nasadov, katerega pomen mislimo ni treba ponovno povdarjati.

Čiščenje planine Korošice

Med drugimi nalogami si je poverjeništvo za kmetijstvo pri OLO-ju Kranj postavilo za nalogo, da očisti planinske pašnike. Med prvimi je organizirana akcija za množično čiščenje planine Korošice nad Sv. Ano, ki bo v nedeljo 11. t. m., odhod pa bo že v soboto iz Kranja. Prehrano bodo organizirale KZ Goriče in Naklo, ki imajo v bližini pašnike, orodje pa bo vsak prinesel s seboj. Akcija je gospodarske važnosti, zato je potrebno, da se je udeležimo res množično, ker so planinski pašniki zelo zapuščeni in je čiščenje nujno potrebno.

Važno opozorilo!

Kljub številnim opominom naročnikom lista, ki niso doslej poravnali naročnine, smo bili primorani s to številko delno ustaviti dostavo tega, dočim bomo prihodnjič še vsem ostalim. Pohitite torej s poravnavo naročnine na „Gorenjski glas“.

Kako stojimo s posekom lesa pri nas

Poverjeništvo za lesno proizvodnjo okrajnega ljudskega odbora v Kranju ima plan poseka lesa izpolnjen do maja 48% in to v zadružnem in privatnem sektorju. S posekom se nadaljuje. Do 15. junija bo posek iglavcev gotov 90%, do konca septembra pa mora biti izvršen tudi posek trdih in mehkih listavcev, da se pripravi za zimsko spravilo. Imamo posamezne kmetijske zadruge, oziroma krajevne ljudske odbore, ki so zelo agilni v tem delu. Med te spadajo: Sv. Katarina, Sv. Ana, ki sta imeli do maja nad 50% izvršenega poseka, Češnjica, ki ima največji plan 9770 m^3, a od tega že 35% posekanega. S tem si je zagotovila da bo pravočasno izvršila svoj posek lesa.

Slabe kmečke zadruge in krajevni ljudski odbori v poseku pa so: Voglje, Visoko, Trboje, Duplje, Goriče, Hotavlje, Javorje, Kovor, Križe, Naklo, Podbrezje in Trstenik. Vsi ti bi morali izvršiti svoj plan poseka do konca aprila, pa ga še do danes niso. Več takim primerom so krive KDZ, ki čakajo, da bi jim pri poseku pomagala tuja delovna sila in so tako zaostali, sedaj se pa izgovarjajo, da za sečnjo lesa nimajo ljudi, namesto da bi les sekali kadar je čas za to in bi bil plan tudi dosežen. Zato še nobena KZ ali krajevni ljudski odbor ni opravičen izgovarjati se na pomanjkanje delovne sile, samo vsako delo se mora izvršiti v svojem času.

Prav tako je z obveznimi vožnjami. Krajevni ljudski odbori bi morali paziti na to, da se izda odločba takim voznikom, za katere vedo, da jo bodo v določenem času tudi izvršili. Veliko je odvisno od tega, kakšne odnose imajo predsedniki in tajniki KLO-jev do ljudi. Tako je imela tajnica krajevnega ljudskega odbora Trata - kolodvor prav lepe uspehe, ker so se ji do sedaj odzvali še vsi vozniki, ki so bili pozvani, da pomagajo pri izpolnjevanju plana v lesni proizvodnji.

Slab primer pa imamo v krajevnem ljudskem odboru Zminec, kjer je bilo izdani 5 odločb za obvezno vožnjo, medtem pa so že prišle prošnje, potrjene od predsednika KLO, da se obvezniki vožnje, zaradi drugega dela opravičeno ne morejo teh udeležiti.

Znano nam je, da se naloge in delo more izpolnjevati le s skupnimi napori, zato bi v bodoče važne gospodarske planske naloge morali izvrševati res gospodarsko, ker le s tem bo skupnost nekaj pridobila.

Nabirajmo zdravilna zelišča

Mnogo govorice je že med ljudmi o nabiranju zdravilnih zelišč, vse premalo pa se vprašamo, čemu jih nabiramo.

Vsakdo, ki se le malo zanima za narodno gospodarstvo ve, kolike važnosti je to za naš izvoz. Naša industrija in proizvodnja industrijskih surovin še ni na taki višini, kot zahteva to naše gospodarstvo in široka potrošnja. Zato moramo izvažati predvsem tiste artikle, ki jih začasno lahko pogrešamo. Če hočemo trgovati na socialističen način moramo toliko izvažati, kot uvažamo, ker v nasprotnem slučaju lahko zaidemo v gospodarsko, pozneje pa tudi politično odvisnost drugih držav.

Da bi izvozili čim manj življenjsko potrebnih artiklov, se naša ljudska oblast poslužuje raznih virov izvoznih artiklov kakor so tudi zdravilna zelišča in gozdni sadeži. Če izvozimo 1 vagon zdravilnih zelišč prihranimo s tem 120 vagonov lesa, ki je naše naravno bogastvo, z druge strani pa nam zdravilna zelišča ostanejo neizkoriščena. Ako bi to nabiral en sam človek, gotovo ne bi uspel, ker bi nabral le malo količino. Rastline pa uspevajo le določen čas. Če pa se tega oprimejo široke ljudske množice, lahko naberejo ogromno količino zdravilnih zelišč.

Vsak posameznik, kakor tudi organizacije, ki kolektivno nabirajo zdravilna zelišča ,dobe za svoj trud nakazila za nabavo industrijskih artiklov. Za 1 kg arnike 48 din, za 1 kg prvovrstnih suhih gob 150 din in 25% industrijskega blaga.

Pionirji in ostale množične organizacije, ki kolektivno nabirajo, dobe za nagrado zračne puške, žoge, šolske potrebščine itd.

Nabirajo se samo tiste rastline, ki jih objavi v dnevnikih in tednikih trgovsko podjetje „Gosad“, in za katere ima vaša kmetijska zadruga seznam in pogodbo. Vsa tozadevna navodila dobite pri vaši kmetijski zadrugi in pri okrajni zvezi kmetijskih zadrug v Kranju, soba št. 36.

V tem času nabirajte: cvet šmarnice, cvet njivskega maka, cvet plavice s čašo, cvet bezga, cvet lipe, cvet njivske mačehe, cvet bele mrtve koprive (ne pa rdeče ali rumene mrtve koprive, kot so se pojavili slučaji), list pljučnice, list lapuna, list pekoče koprive ter rastlino valdmajstra in tavžent rože. Poleg tega pa tudi korenine preobjede, rumenega encijana, gladeža, regrata, srčne moči in baldrijana.

Ne nabirajte cvetov v času, ko so rosni. Listi in cveti se sušijo v senci. Korenine regrata morajo biti cele, če so prelomljene, izteče iz njih sok in so brez vrednosti. Pristopite vsi k nabiranju zdravilnih zelišč in gozdnih sadežev, ker s tem koristite sebi in domovini.

T. Z.

Zalilog ne zaostaja za drugimi

Zalilog, 2. junija

Pred vojno Zalilog z izjemo nekaj hiš ni imel nikake električne razsvetljave, pa tudi sredstev ni bilo na razpolago, da bi si jo oskrbel. Založani so se zavedali, kaj jim bo pomenila električna luč in kaj se lahko dela in gradi, kjer se proizvaja elektrika.

Že v letu 1948. so si na masovnem sestanku zadali obvezo z lastnim materialom in z lastno delovno silo postaviti elektrarno, ki bi služila vsej vasi. Vsak vaščan se je zadolžil pri gradnji iste napraviti 40 prostovljnih delovnih ur. Vsled ogromnega dela pa so šli preko te obveze in mnogo jih je med njimi, ki imajo več kot 100 ur prostovljnega dela. Vaščani so pokazali veliko vnemo, kar nam dokazuje dejstvo, da so bila pri gradnji plačana samo strokovna dela, vse ostalo pa so napravili sami brezplačno v vrednosti 76.000 din.

Postavili si bodo tudi strojno mizarsko delavnico. Tu se že vršijo prva dela. Napori KLO, ki je upravno-operativni vodja vseh del niso malenkostni. Vendar je KLO premagal vse zapreke in nerazumevanje nekaterih in bo v kratkem času za ves svoj trud tudi poplačan.

Vas se giblje tudi v kulturnem življenju. V nedeljo 21. maja so tu gostovali igralci iz Martinjega vrha. Uprizorili so Finžgarjevo „Verigo“; 28. maja pa so nastopili pri njih tovariši iz Inteksa, ki so jim priredili koncert.

Pred vojno nerazživet in skoro zaostal kraj, je v zadnjem letu pokazal razgibano življenje in pričakujemo, da se uvrsti med eno najaktivnejših naših vasi.

V Naklem je odprta tovarna montažnih hiš

Naklo, 1. junija.

Danes je bila tu svečana otvoritev tovarne montažnih hiš.

Uvodno besedo na svečanosti je imel tovariš Kranjc Jože, ki je med navzočimi toplo pozdravil zastopnike glavne direkcije železničarjev in predstavnike množičnih organizacij. Nato je predal besedo šefu stavbišč. Ta je v svojem referatu podrobno nakazal celotni potek dela in težave, ki so jih imeli. Povdaril je, da so mogli uspeti le s pomočjo tesne povezave med upravnim vodstvom ter partijsko in sindikalno organizacijo.

Na slovesnosti je bilo proglašenih 14 udarnikov — najboljših delavcev na stavbišču. Tem in vsem ostalim so predstavniki direkcije železničarjev in množičnih organizacij prisrčno čestitali k uspehu. Nato so sledile recitacije, petje in družabna zabava.

Mnogo truda so vložili delavci v dograditev tega objekta. A njihova požrtvovalnost je tudi bogato nagrajena. Ob tej priliki jim čestitajo tudi vsi delovni kolektivi mesta Kranja z željo, da bi v bodoče dosegali vedno večje uspehe pri graditvi montažnih stanovanjskih zgradb, ker bodo s tem mnogo pripomogli pri reševanju stanovanjskega vprašanja.

Pred zaključkom šolskega leta

Resolucija o šolstvu, ki jo je izdal CK KPJ decembra leta 1949. je vzbudila med širokimi množicami zanimanje za vprašanje pouka in vzgoje v naših šolah. Simpatično je odjeknila ne samo med prosvetnimi delavci, temveč tudi med množičnimi organizacijami in organizacijami oblasti, da so se v večji meri zanimali za šolstvo.

Prosvetni delavci so v obdobju od resolucije do danes opravili ogromno delo. Kritično so premotrili sedanji učni načrt in učbenike ter izdelali vrsto predlogov za izboljšanje dosedanje organizacije pouka. Poživelo se je tudi zanimanje za pedagoško delo ter so se začeli ustanavljati pedagoški krožki, ki pregledujejo pedagoške izsledke sovjetskih in naših pedagogov„ katera pedagoška načela so v resnici najnaprednejša in našemu ljudstvu najbližja. — Vzporedno s pedagoškim študijem se je poglobil politični študij. V teku zadnjega leta se je raven političnega znanja neverjetno dvignila.

Nove uredbe — o priznanju kuriva in stanarine za prosvetne delavce na vasi, o prednosti pri preskrbi, povišanje zneskov za nadure, premijski dodatki in druge ugodnosti dokazujejo, da nudi naša ljudska oblast delavnim prosvetnim delavcem vse, kar jim v tem obdobju graditve socializma more nuditi.

Zanimanje množičnih organizacij za šolstvo se je razživelo. Redki so tisti kraji, kjer še niso šola. Osvobodilna fronta, AFŽ, mladina, ljudski odbori in starši preko roditeljskih svetov tesno povezani. Danes ni šola več vstran od krajevnega dogajanja odmaknjena ustanova, temveč je tesno včlenjena v borbo za politični, kulturni in gospodarski dvig vasi.

Šola je postala prava ljudska šola, je neposredno pod skrbnim očesom vsega delovnega ljudstva v vsakem kraju ter stalna skrb vseh množičnih organizacij in ljudskih odborov.

Prav posebno se pripravljajo ob zaključku šolskega leta vse organizacije, da dokažejo svojo skrb za šolstvo in svoje zanimanje za učne uspehe učencev.

Ta skrb se izkazuje prav od republiškega vodstva navzdol. Tako bo minister za prosveto dne 28. junija sprejel in nagradil najboljše dijake popolnih gimnazij in srednjih strokovnih šol.

Sprejem najboljših gimnazijcev, učencev sedemletk, strokovnih in osnovnih šol ter vzgojnih ustanov pa pripravljajo ob sodelovanju množičnih organizacij in sindikatov tudi ljudski odbori. Tako bo sprejem teh najboljših učencev pri predsedniku okrajnega ljudskega odbora v Kranju dne 27. junija. Predsedniki krajevnih ljudskih odborov bodo pa sprejemali najboljše učence s področja domačih ljudskih odborov dne 23. junija. Po sprejemu bodo tudi male pogostitve in nagraditev učencev z lepimi knjigami. Uprave podjetij in sindikalne organizacije se dnevno obvezujejo, da bodo obiskale in s praktičnimi darili nagradile posamezne šolske kolektive. Množične organizacije že sedaj nakupujejo knjige za obdarovanje najboljših učencev posameznih šol. Tako se ves okraj živahno pripravlja na zaključno šolsko slavje.

Obvladovanje znanja pomeni, da bodo naše tovarne, ki jih z naporom gradi naš delovni človek, dobile dober strokovni naraščaj. Učni uspehi so tesno združeni z borbo za graditev socializma.

Brez kulturnosti, brez globokega znanja in visoke politične zavesti naših množic, ni socializma. Šolstvo gre v širino, a tudi v kvaliteto. Zato je pravilno, da se da najboljšim učencem, najboljšim vzgojiteljem — priznanje.

Ustanovitev KUD-a brata „Križnar" v Godešiču

V Godešiču obstoja že dalj časa igralska družina, ki se je osnovala že pred vojno kot dramatični odsek prostovoljne gasilske čete. V letih okupacije je delo zamrlo. Mnogi igralci so odšli v vrste NOV, nekateri izmed teh pa so žrtvovali tudi svoje življenje za svobodo. Med temi padlimi borci ta bila tudi brata Matevž in Franc Križnar, po katerih se sedaj imenuje novo ustanovljeno kulturno-umetniško društvo v Godešiču.

Ustanovni občni zbor je bil preteklo nedeljo, ki se ga je udeležilo lepo število vaščanov, pred katerimi je podal poročilo o delu pripravljalnega odbora za ustanovitev društva tov. Bertoncelj Stanko, a za njim je govorila o važnosti kulturnega dela na naši vasi zastopnica okrajno-ljudske prosvete iz Kranja. Društvo si je za začetek organiziralo sledeče skupine: dramsko, folklorno in šahovsko družino. Posebno močna je skupina dramskega odseka, ki je že po osvobojenju do sedaj uprizoril 17 raznih dramskih del. Tudi številno se smatra novo društvo kot eno najmočnejših v svojem začetku.

Organizacija protiletalske zaščite za dvig strokovnih moči

Pred dvema mesecema je organizacija protiletalske zaščite osnovala sanitetni in tečaj kemične zaščite. Kljub temu, da so bila obveščena vsa podjetja in tereni našega okraja, so se pozivu v glavnem odzvala le podjetja mesta Kranja, medtem ko so tereni poslali vsega skupaj le 5 obiskovalcev.

Danes obiskuje tečaj 75 kandidatov. Vsi prihajajo na predavanje redno in z zanimanjem sledijo predavateljem z željo, da bi pridobili čim več znanja. Predavanja so dobra, kajti predavatelji se trudijo podati snov slušateljem zanimivo in pestro. Zlasti je treba pohvaliti predavatelja JA, ki poleg teoretičnega predavanja nudi tečajnikom tudi praktično spoznavanje bojnih strupov in njihov učinek.

Tečaja se bližata h koncu. Zato se slušatelji z vsemi silami posvečajo učenju, ker hočejo doseči čim boljši uspeh. Najboljše bomo nagradili s knjižnimi nagradami in pohvalami.

Po zaključku pa ne bodo opustili strokovne vzgoje, temveč se bodo še nadalje usposabljali za obrambo naše domovine.

Fizkultura in šport

Okrajni telovadni zlet v Kranju

Že dalj časa opazujemo živahno delovanje po telovadnih društvih v našem okraju, katerih namen je, da bodo svoje marljivo delo pokazali na IV. okrajnem zletu, ki bo dne 11. junija ob 15. uri v Kranju na letnem telovadišču.

Na predvečer t. j. v soboto 10. junija ob 20. uri se bo vršila v Prešernovem gledališču v Kranju akademija, na kateri bo nastopalo članstvo najboljših telovadnih društev okraja Kranj.

Program zletnega dne: 11. junija sprejem gostov na postaji ob prihodu jutranjih vlakov z godbo. Ob 11. uri fizkulturna parada skozi mesto; sodelujejo vsa telovadna društva in športne sekcije, pozdravni govori pred sindikalnim domom.

Ob 15. uri telovadni nastop: nastopajo vsi oddelki z zletnimi vajami, lahko atletiko, štafeta, športne igre - vaje na orodju in člani JA.

V predprodaji so zletni znaki po 20 dinarjev, ki veljajo kot vstopnica za vse prireditve zletnih dni.

Uspela telovadna akademija

Železniki, 29. maja. Fizkulturno društvo v Železnikih je v nedeljo 28. maja priredilo na čast Titovemu rojstnemu dnevu telovadno akademijo.

Spored je obsegal 11 točk in je pokazal veliko volje in vztrajnosti mladincev in mladink, ki so nastopali, predvsem pa še večjo potrpežljivost tovarišev in tovarišic, ki so žrtvovali večer za večerom, da je akademija uspela. Nastopile so mlajše pionirke, ki so s prisrčnimi vajami navdušile vse občinstvo. Program se je stopnjeval v pestrosti vaj in popolnosti telovadcev ter dosegel višek v zadnji točki ob nastopu pastircev in pastaric.

Upamo, da bomo takih in še bolj uspelih akademij nudili prebivalstvu vedno več!

Tudi v Selški dolini imajo svoje planinsko društvo

Letos je bilo v Selški dolini ustanovljeno planinsko društvo s sedežem v Železnikih. Do danes ga sestavlja 6 planinskih skupin, šteje pa 122 članov, v glavnem delavcev in nameščencev.

To društvo si je zadalo nalogo, vzbuditi zanimanje in veselje do planinstva v najširših krogih ljudstva, predvsem pa med mladino. V letošnjem letu namerava društvo izvesti 4 izlete na najbližje vrhove in sicer: na Ratitovec, Porezen, Blegaš in na Možica. Na izletih bo imelo ljudstvo priliko seznanjati se s svojo okolico, z lepotami narave, hkrati pa se bo v njih vedno bolj razvijal čut tovarištva. Razen tega bodo člani društva pridno pomagali tudi pri graditvi nove koče na Ratitovcu in pri preureditvi bivše italijanske kasarne na Možicu v planinsko postojanko. Ta postojanka bo imela idealne terene za smučanje v zimskem času, poleg tega pa še izjemne ugodnosti dobrega oskrbovanja poleti in pozimi.

Mnogo pomembnih nalog si je zadalo planinsko društvo Selške doline. A ne straši se jih. Saj ve, da jih mora izpolniti in izpolnilo jih tudi bo, pa naj bi bilo to še tako težko.

Plavalna šola v Kranju

Plavanje je vir zdravja in moči. Sonce, voda in zrak so elementi, ki bistveno vplivajo na razvoj človeka. Močno se razvijajo pri plavanju pljuča in prsni koš. Znano je, da so postave plavalcev mnogokrat vzor telesne lepote in moči. Vendar ni to niti najmanj važno v primeri s tem, da zna človek plavati. Skrb staršev, da bi se otrokom lahko kaj pripetilo v vodi s tem odpade.

Letos se v Kranju na mestnem kopališču odpre plavalna šola z namenom, da se čimveč mladine in otrok od 6 leta starosti naprej priuči plavanja. Začetek bo 15. junija. Do tega dne se sprejemajo prijave. Vsi prijavljeni otroci bodo pred pričetkom šole zdravniško pregledani. Program plavalne šole je sestavljen iz gimnastike, osnovnega znanja plavanja (gibov) na suhem in nato plavanje v vodi. Po treh tednih bo vsak učenec že obvladal plavanje. Šola bo pod strokovnim vodstvom in nadzorstvom. Pouk pa se bo vršil 5 krat tedensko in to od 9. do 11. ure dopoldne. Poleg te pa bo organizirana tudi plavalna šola za tiste, ki že obvladajo osnovno znanje plavanja, da se tem izpopolnijo. Tudi za te velja isti urnik in datum začetka šole.

Majnikov veleslalom pod Grintovcem

V nedeljo 28. maja je bil prirejen tradicionalni Majnikov veleslalom pod Grintovcem, ki so ga organizirali smučarji z Jezerskega. Rezultatov še nimamo. Toda vemo, da je bila organizacija te meddružtvene tekme silno pomanjkljiva, saj je ostalo v Kranju 15 tekmovalcev iz Ljubljane, ki se je vrnilo nazaj, ker ni bilo osiguranega prevoza, za kar je društvo z Jezerskega moralo poskrbeti. Takšen polom se ne sme več pripetiti, posebno še ne, če se na vsa usta pred tem šopiriš, da je za vse poskrbljeno . . .

NOGOMET

MLADINSKA LIGA

Korotan : Rudar (Trb.) 1 : 1 (1 : 1)

GORENJSKO PRVENSTVO

T. D. Naklo : SSD Železničar Kranj 5 : 2 (3 : 1)

Ljudska tehnika

V nedeljo, dne 4. junija je bil v zgornji dvorani OLO - ja ustanovni občni zbor mestnega odbora ljudske tehnike v Kranju, ki so se ga udeležili delegati 21 organizacij ljudske tehnike in 3 postaj mladih tehnikov, katere danes delujejo na področju mesta. Iz poročila, ki ga je

(Nadaljevanje na 4. strani)

Kaj so pridobili vojaški invalidi z novo invalidsko zakonodajo

Ker dosedanji zakon o vojaških vojnih invalidih in ostala invalidska zakonodaja (uredbe in pravilniki) niso več v polni meri ustrezali današnji stvarnosti in ker so se pri njihovem praktičnem izvajanju pokazale nekatere nedoslednosti in pomanjkljivosti, je Ljudska skupščina FLRJ dne 23. januarja 1950 sprejela zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških vojnih invalidih z dne 2. decembra 1947.

Na podlagi pooblastila v 30. členu tega zakona je Prezidij ljudske skupščine FLRJ izdal tudi prečiščeno besedilo zakona o vojaških vojnih invalidih. Novi invalidski zakon je bil objavljen v 14. številki Uradnega lista FLRJ z dne 25. februarja 1950 in je začel veljati 5. marca 1950.

Na podlagi 31. člena novega invalidskega zakona je izdala vlada FLRJ po predlogu Komiteja za socialno skrbstvo pri vladi FLRJ dne 11. aprila 1950 tudi novo Uredbo o invalidskih prejemkih, ki je bila objavljena v Uradnem listu FLRJ št. 27 z dne 12. aprila 1950 in ki je istega dne tudi začela veljati.

Še pred novim invalidskim zakonom in uredbo o invalidskih prejemkih pa je vlada FLRJ izdala tudi novo Uredbo o voznih olajšavah vojaških vojnih invalidih. Ta uredba je bila objavljena v Uradnem listu FLRJ št. 7 z dne 1. februarja 1950 in je tudi s tem dnem začela veljati.

Z navedenim zakonom in obema uredbama, kakor tudi z odločbo o prevzemu vojnih in delovnih invalidov in njihovih družinskih članov v zagotovljeno preskrbo in o dodatni preskrbi vojaških vojnih invalidov z industrijskimi nakaznicami za izredne potrebe (VP), ki jo je izdal minister za trgovino in preskrbo FLRJ z dne 3. marca 1950 in ki je začela s tem dnem veljati (Uradni list FLRJ št. 18 z dne 11. marca 1950), so urejene najvažnejše pravice in varstvo vojaških vojnih invalidov in drugih oseb, ki jim daje varstvo invalidski zakon.

I.

Novi invalidski zakon je razširil krog invalidskih upravičencev. Predvsem naj omenimo, da je osebam, ki hočejo, da jih priznajo za vojaške vojne invalide zaradi bolezni (dobljene v narodnoosvobodilni vojni od 17. aprila 1941 pa do prenehanja sovražnosti ali v sestavu bivše jugoslovanske vojske med vojno s sovražnikom od 6. do 17. aprila 1941 ali pa zaradi bolezni dobljene pozneje med vojnim ujetništvom v taboriščih, dana možnost, da podajo priglasitev in sicer najkasneje do 30. junija 1950. Kdor bi se priglasil po tem roku, mu ne bodo priznane niti invalidnina niti druge pravice po invalidskem zakonu.

Na podlagi te določbe je torej ponovno dana možnost za pridobitev invalidskih pravic vsem tistim bolezenskim invalidom, ki se niso priglasili do 30. junija 1948, ko je potekel rok za priglasitev po starem invalidskem zakonu.

Do uveljavitve invalidskega zakona so imeli pravico do podpore in varstva po določbah invalidskega zakona ob določenih pogojih tudi tuji državljani in njihove družine (žene in otroci), sedaj pa je krog upravičencev razširjen ob tistih pogojih tudi na starše oziroma dede in babice tujih državljanov.

Novi invalidski zakon je razširil tudi krog družinskih članov, ki pridejo v poštev za pridobitev invalidnine in drugih pravic. Do sedaj so bili upravičeni le zakonska žena, zakonski in nezakonski otroci posvojeni pred invalidnostjo. Novi zakon pa daje možnost za to tudi pastorkom in rejencem s pogojem, da jih je padli, umrli ali pogrešani borec oziroma vojaški invalid (od I. do VII. skupine) preživljal vsaj zadnje leto pred svojo smrtjo, oziroma preden je postal invalid. Ob tej priliki lahko omenimo, da prej navedeni lahko prejemajo invalidnino po novem zakonu do dopolnjenega 24. leta starosti, če se šolajo ali če so pred doseženim 24. letom postali pridobitveno nezmožni, medtem ko je bila po starem zakonu starostna meja za te primere 23. let.

Po dosedanjih predpisih ni pripadala nezakonski ženi invalidnina po padlem, umrlem ali pogrešanem oziroma umrlem invalidu od I. do VII. skupine, če ni z

Drobne in važne vesti

OD VSEPOVSOD

ŽETEV ŽIT V MAKEDONIJI je letos že začela. Pridelek je zelo dober in bo večji za 1.5 do 3 meterske stote, kakor je bil lani.

V JESENIŠKI ŽELEZARNI je že 22 delavcev izpolnilo petletni plan. Med njimi so tudi trije nosilci medalje dela.

V POČASTITEV ROJSTNEGA DNE maršala Tita so mnoga podjetja izpolnila svoj polletni plan. Med drugimi so: tovarna kmetijskih strojev v Mariboru, tovarna papirja na Reki, tovarna usnja v Osijeku in kolektiv livarne v veliki tovarni Djura Djakovič v Slavonskem Brodu.

POSLANIŠTVO FLRJ V TIRANI je začasno prenehalo z delom ter se je vse osobje vrnilo v domovino. Poslaništvo se ne bo odprlo, dokler ne bo dala albanska vlada zadovoljiva jamstva, da bo spremenila svoj odnos do jugoslovanskega predstavništva in njenega osebja.

NAŠA DRŽAVA se bo letos udeležila mednarodnih velesejmov v Švedski, Nizozemski, Franciji, Italiji, Kanadi, Združenih državah Amerike in Avstraliji.

V ANGLIJI se cene stalno dvigajo. Tako so se čevlji podražili za 33%, a cene bombažnih izdelkov za 12%

Obvezniki izvenvojaške vzgoje okraja Kranj so tekmovali

Mladinci izvenarmadne vojaške vzgoje okraja Kranj so se 27. in 28. maja udeležili oblastnega tekmovanja na Bledu. Tekmovali so v patrolnem maršu in teku s streljanjem, v plavanju, v štafeti 3 × 100 metrov, v kolesarjenju na progi 15 km s streljanjem in v preciznem streljanju.

Izid tekmovanja naših ekip je bil sledeč: v maršu in teku s streljanjem, kjer je bila disciplina najtežja, so dosegli naši mladinci prvo mesto. V tej ekipi so tekmovali mladinci: Šter Janez iz Zg. Dupelj, Hladnik Marjan iz Pristave in Balantič Stanko iz Zg. Dupelj. V plavavanju je ekipa mladincev Jankoviča Kostje, Zupana Marjana in Reš Maksa zopet dosegla prvo mesto. Vsi so mladinci iz tovarne „Iskra" V kolesarjenju je tekmovala ekipa tovarišev Lipar Andreja iz Cerkelj, Jenka iz Pšate in Prosenc Ivana iz Šmartnega. Dosegli so drugo mesto. Izkazali so se kot posebno dobri strelci. V preciznem streljanju, kjer je bilo pričakovati najboljšega uspeha, pa so bili mladinci: Korac Vlado, Nikolič Luka in Vujevič Mladen zadnji. Vzrok neuspeha je v tem, da so tekmovalci prejeli puške šele na samem strelišču, torej tik pred streljanjem.

V skupnem plasmanu je okraj Kranj prisvojil drugo mesto. Tekmovalci so za svoje uspehe prejeli lepa in praktična darila, vodstvo okraja pa 3 nagrade za dobro organizacijo.

Iz tega je razvidno, da je delo na terenu pravilno usmerjeno in je treba pohvaliti zato ne le mladince, temveč tudi vostvo in komandirje centrov izvenarmadne vojaške vzgoje.

SKOZI SITO IN RESETO

LJUDSKI INSPEKCIJI NA ZNANJE

V vasi Britof ima veliki kmet po domače „Maš" še sedaj v kozolcu lanskoletni neomlačeni fižol, ki bo menda propadel, če se prej ne pospravi. Ta gospodar, ki je poznan zavirač našega napredka in socialistične graditve se gotovo ne bo spomnil, da ga odda za hrano delovnemu ljudstvu, pa bi zato bilo prav, da se za stvar pozanima krajevna ljudska inšpekcija.

BREZOBZIRNA SPREVODNICA

Večkrat smo že grajali nevljudnost in samohotnost avtobusnih sprevodnikov. Videti pa je, da vse to nič ne zaleže, ker se še vedno dogajajo primeri, ki očitno kažejo kako malo čuta in odgovornosti imajo ti do svojih dolžnosti. Ena izmed teh je tudi sprevodnica avtobusa na progi Kranj—Golnik, 24. maja ob 12.30 uri na postaji pred gimnazijo v Kranju kljub temu, da je imela v avtobusu še nezaseden prostor ni hotela sprejeti v voz 70 let staro žensko, ki jo je lepo prosila, naj jo vendar vzame in ji omenila, da je bolana. Sklepati je, da je to storila zato, ker bi ji morala izdati vozni listek, medtem ko so imeli vsi ostali potniki mesečne karte. Uboga ženica je morala iti peš proti Goričam, a kot se je izvedelo, je že v Tenetišah omagala. Sedež pa, ki ga ni hotela odstopiti njej je kakor so izjavili potniki sami, ostal ves čas prazen. Izgleda, da ga je spremljevalka avtobusa namenila sebi, a ga iz neznanih vzrokov ni uporabila.

TEDENSKA KRONIKA

Nesreča zaradi neupoštevanja cestnoprometnih predpisov. Pretekli petek dopoldne se je na križišču cest pred Staro pošto v Kranju dogodila prometna nesreča, zaradi neupoštevanja cestno prometnih predpisov. Šofer tovornega avtomobila Godnič Franc je zapeljal svoj avto na skrajno levo stran smeri svoje vožnje ter se zaletel v motorista Šturm Jožeta, ki si je pri padcu zlomil nogo.

Spominski dnevi

8. junija 1508 rojen Primož Trubar.
9. junija 1942. I. bataljon Kokrškega odreda napade orožniško postajo, pošto in občino v Veliki Lašni, zapleni več vojaškega materiala, ubije 7 Nemcev in 4 gestapovce.
11. junija 1949 umrl Oton Zupančič.

Dežurna služba

11. junija ima službo pri soc. zavarovanju dr. Hribernik Ivan, tel. 553 — lekarna: Centralna lekarna Titov trg; trafika: Straus Anica, Koroška cesta.

Kino

„STORŽIČ KRANJ: od 1. do 12. junija ameriški film „Tarzan zmaguje".
„SVOBODA" STRAŽIŠČE: od 9. do 12. junija češki film „Možje brez kril".
ŠKOFJA LOKA: od 8. do 11. junija sovjetski film „Srečanja na Labi".
TRŽIČ: od 7. do 11. junija ameriški film film „Njene obraz", 14. in 15. junija ameriški film „Vojna divjih mačk".

Mali oglasi

PRODAM DOBRO OHRANJEN otroški športni voziček. Ponudbe pri Berčič Leopold, Zg. Bitnje 108.

IZGUBLJENO SINDIKALNO LEGITIMACIJO štev. 28747 na ime Kocjan Ema, Tržič proglašam za neveljavno.

ŠIVALNE STROJE SPREJEMA v popravilo in čiščenje Omejc Ivan, Zg. Bitnje 84 — Kranj.

PRODAM 3 tonično dobro ohranjeno harmoniko. Ponudbe Šavs Peter, Bašelj štev. 13 p. Preddvor.

IŠČEM UČITELJA angleščine. Naslov upravi lista.

5. JUNIJA UKRADENO LEGITIMACIJO OF, osebno izkaznico, legitimacijo ZB D 41952 in živilske izkaznice na ime Stare Terezija, Primskovo 213, proglašam za neveljavne.

ŠTEDILNIK išče Jekovec Franc, Žiganja vas. Ponudbe na upravo lista.

Nove družine

V času od 27. maja do 3. junija so se na področju matičnega urada v Kranju poročili:

Pušavec Janez, Voglje in Sitar Valentina, Šenčur; Bakovnik Anton, Daljna vas in Kocelj Ljudmila, Kranj; Vertnik Franc, Vodice in Rozman Marija, Hraše; Novak Anton in Sovinške Ivana, Tenetiše; Sekne Janez in Repnik Angela, Voglje; Zaletelj Jože in Hvala Mihaela, Kranj; Pirc Ludvik in Prijatelj Marija, Kranj; Koper Avguštin in Zajec Jožefa, Kranj; Perdan Jožef in Kavčič Marija, Kranj; Rakovec Franc, Zg. Duplje in Kristan Ivana, Strahinj; Muraja Franc in Thaler Ivana, Kranj; Grohar Leopold in Trojar Cecilija, Kranj; Kejžar Martin in Trojar Terezija, Zg. Sorica; Valnoga Alojzij, Celje in Nestorovič Antonija, Kranj; Cuderman Anton in Studen Marija Trstenik; Izljamaj Bek in Prek Angela, Kranj; Benedičič Franc, Zg. Tenetiše in Škerjanc Bernardka, Trstenik; Mirt Stanislav, Trebnje in Naglič Zofija, Zg. Bela; Gartnar Janez in Podlipnik Matilda, Kranj; Rozman Franc in Cencelj Aleksa, Kranj; Sirk Pavel, Kranj in Vendramin Bernarda, Škofja Loka; Avbelj Janez, Ljubljana in Blažun Marija, Visoko; Čibej Franc in Milojevič Valentina, Kranj; Mazora Andrej in Suber Ivanka, Kranj.

Ob tej priliki so darovali za socialni fond **din 7.110.—.**

NATEČAJ

Industrijsko kovinarske šole tovarne verig Lesce pri Bledu za vpis učencev za šolsko leto 1950/51

Industrijsko kovinarska šola tovarne verig v Lescah, sprejme v tem šolskem letu 35 novih učencev. Pravico vpisa imajo učenci, ki so izpolnili 14, a niso prekoračili 17. leta starosti. Ostali pogoji za sprejem so: dovršena 2 razreda nižje srednje šole ali 6 razredov sedemletke. Sprejemajo se pa tudi z 4 razredi ljudske šole, ki so napravili izpit z odličnim ali prav dobrim uspehom. Učenci, ki se žele izučiti v kovinarski stroki naj prineso s seboj sledeče dokumente:

1. rojstni list,
2. zdravniško izpričevalo,
3. spričevalo zad. šol. leta,
4. karakteristiko LMS,
5. lastnoročno pisano prošnjo za sprejem,
6. pismeno obvezo staršev (varuha), da bo učenec po končanem šolanju delal v podjetju, kamor ga bo dodelila Gen. direkcija za kovinsko in elektro industrijo,
7. pismeno obvezo staršev (varuha), da bodo poravnali vse stroške internatske oskrbe in šolanja, ako bi učenec samovoljno zapustil zavod.

Učenci te šole imajo priliko izučiti se za orodjarja, strugarja ali orodjarja. Imajo vso oskrbo. Poleg tega pa prejemajo še mesečno štipendijo.

Kdor se zanima za Ljudsko tehniko se lahko izpopolnjuje v radiotehniki, avtomoto krožku, modelarstvu in jadralstvu.

Učenje na tej šoli traja 3 leta. Učenci imajo 24 ur teoretičnega ter 24 ur praktičnega pouka ter jim pripada 1 mesečni dopust.

Vsem t. zad. šolam priporočamo za efektno propagando za vpis v to šolo. Rok za sprejemne izpite bo javljen naknadno. Pismene prijave naslovite na industrijsko kovinarsko šolo tovarne verig.

(Nadaljevanje s tretje strani)

podal okrajni sekretar ljudske tehnike je razvidno, da je v te osnovne organizacije doslej včlanjenih 1537 članov in 241 pionirjev. Okrajni odbor ljudske tehnike je imel v majniškem tekmovanju, ki ga je podaljšal v čast I. kongresa Ljudske tehnike Slovenije, prav lepe uspehe. V živi in obširni diskusiji so diskutanti iznašali uspehe in pomanjkljivosti v delu in obenem predloge za izboljšanje. Sprejeti so sklepi za novo delo.

Objave

Mestni odbor Rdečega križa v Kranju priredi v nedeljo dne 11. junija **cvetlični dan.** Vsi dohodki so namenjeni za počitniške kolonije zdravstveno in socialno šibkim otrokom, zato ne odklanjajte dekletom, ki bodo ponudile cvetke, marveč pomagajte po svojih močeh.

Radi spremembe voznega reda se izdaja blago iz našega skladišča Tržič—Pristava vsak dan od 10. do 14. ure, na kar opozarjamo vse naše odjemalce.

Vino - pivo, Kranj

Ljudska knjižnica in čitalnica Okrajnega sindikalnega sveta v Kranju na Titovem trgu, je odprta od 8. maja dalje vsak dan od 10. do 12. in od 14. do 18. ure, razen v sobotah samo od 10. do 12. ure.

njim sklenila zakonske zveze. Ker je bilo dosledno izvajanje te določbe v mnogih primerih krivično, je novi zakon prinesel zboljšanje tudi v tem pogledu tako da se lahko prizna pravica do rodbinske invalidnine tudi ženi, ki je pred uveljavitvijo temeljnega zakona o zakonski zvezi (pred 9. majem 1946) s padlim pogrešanim ali umrlim živela skupaj dalj časa pred njegovo smrtjo ali preden je izginil, ali pa tudi krajši čas, če je imela z njim enega ali več otrok, pa z njim ni bila omožena, to pa le, če se ni mogla poročiti zaradi opravičenih ovir ali vzrokov.

Novi invalidski zakon pa je prinesel glede vdov brez mladoletnih otrok omejitev glede tega, da jim pripada invalidnina šele po dopolnjenem 45. letu starosti, medtem ko je bila po 13. členu dosedanjega zakona upravičena do invalidnine vdova brez mladoletnih otrok, ko je dosegla 40. leto starosti.

Po novem zakonu so torej upravičene do invalidnine tiste vdove brez mladoletnih otrok, ki so na dan 8. junija 1946 (tega dne je začel veljati stari invalidski zakon) dopolnile 45. leto starosti ali, ki bodo do 8. junija 1951 dopolnile 45. leto starosti, in sicer od dneva, ko dosežejo to starost.

Če vdova vojaškega invalida brez opravičenega vzroka zapusti svoje otroke, se ji odvzamejo invalidske pravice.

Po novem zakonu imajo pravico do invalidnine starši padlega, umrlega ali pogrešanega in umrlega vojaškega invalida od I. do VII. skupine in sicer mati, ki je 8. VI. 1946 dopolnila 45. leto starosti, oče pa, ko je dopolnil 50. leto, prav tako če mati dopolni do 8. junija 1951 45. leto, oče pa 50. leto starosti. Starši umrlega vojaškega invalida od I. do VII. skupine, ki še niso na dan njegove smrti bili stari 45 oziroma 50 let, pridejo v poštev za priznanje invalidnine le, če dopolnijo v petih letih po invalidovi smrti 45 oziroma 50 let starosti.

Iste določbe veljajo tudi za dede in babice po očetovi in materini strani, ima pa pravico do invalidnine tisti od njiju, ki je skrbel za vzrejo in vzgojo padlega, umrlega ali pogrešanega oziroma tisti od njih, katerega je ta preživljal.

Tako za vdove kakor tudi za starše ter dede in babice velja še nadalje določba, da so upravičeni do prejemanja invalidnine ne glede na prej navedeno starostno mejo, če so nezmožni za pridobivanje ali če postanejo nezmožni v prej omenjenih rokih.

Ob istih pogojih kot starši in stari starši imajo po novem zakonu pravico do invalidnine tudi posvojitelj in posvojiteljica, očim ali mačeha pa tudi rednik in rednica, če so za padlega, umrlega ali pogrešanega skrbeli vsaj 5 let pred njegovo smrtjo, ali če je on skrbel zanje v zadnjih petih letih pred svojo smrtjo. Novi zakon daje tem osebam pravico do invalidnine, če izpolnjujejo omenjene pogoje, celo pred starši. S to določbo novega zakona je odpravljena dosedanja pomanjkljivost in se je zakonodajalec postavil dosledno na stališče, da naj prejema invalidnino tisti, ki je za padlega, umrlega oziroma pogrešanega **dejansko** skrbel ali ki je postal z njegovo smrtjo dejansko nepreskrbljen. Z določbo novega zakona, da ugasnejo le otrokom ženskega spola in vdovi vojaškega invalida z možitvijo pravice do družinske invalidnine, je odpadel ta zadržek za matere, ki bodo odslej kljub ponovni poroki upravičene do invalidnine.

Dosedanja določba invalidskega zakona glede izgube invalidnine zaradi obsodbe za kazniva dejanja je spremenjeno tako, da izgubijo invalidski upravičenci invalidnino za **vselej** samo, če so obsojeni na smrtno kazen ali če se jim odvzame državljanstvo, sicer pa samo za čas, ko prestajajo kazen.

(Dalje prihodnjič).

Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik: Telatko Marjan — Naslov uredništva in uprave: Kranj, Ljubljanska cesta 1/II — Tel. št. 476 — Izhaja vsak četrtek
Letna naročnina znaša 104 dinarjev — Štev. ček. položnice 611-90200-7 — Tiska Gorenjska tiskarna, Kranj 52146 50